

De fleste branner starter på komfyren

Tema side 3, 12, 13 og 15

Solfangere varmer vann
og kutter el-regningen

Side 6-7

Medlemsfordeler
hos Rolfs Elektro

Side 9

Ny serie om bygg
og eiendommer

Side 18-20

Fremtidsrettet ladeanlegg - ferdig montert

Enkelt og effektivt i Kanalbyen

Helt nede i vannkanten i Kristiansand sentrum, finner du byens nyeste - og muligens flotteste - boligselskap Kanalbyen.

I første byggetrinn som stod klart i slutten av januar, er det installert totalt 16 Flexiladere fra Grønn Kontakt. Flexiladeanlegget i Kanalbyen er installert med lastbalansering som gjør det mulig å lade bilene med opptil 10x raskere lading enn en vanlig stikkontakt. Alle ladepunktene deler på den tilgjengelige strømmen i bygget, og justerer ladehastigheten opp og ned etter totalforbruket.

Enkelt for beboere og styret

Flexiladeanlegget driftes av Grønn Kontakt og det sørger for rettferdig fordeling av kostnadene mellom

brukerne og boligselskapet. Det er også skalerbart, noe som betyr at man enkelt kan etterbestille ladepunkt til sin parkeringsplass uten administrasjon av styret. Boligselskapet og beboerne får også tilgang til 24/7 kundeservice ved behov for teknisk support.

– Kanalbyen er et god eksempel på et ladeanlegg der vi er totalleverandører – fra prosjektering, til installasjon og ikke minst drift. Det er utformet slik at styret trenger å involvere seg minst mulig, kostnadene blir rettferdig fordelt, det kan enkelt skaleres opp ved økt behov og brukerne får et enkelt system å forholde seg til, forteller Stian Haug, Key Account Manager i Grønn Kontakt.

Lastbalansering

Rettferdig
kostnadsfordeling

Skalerbar
ladeløsning

24/7 kundeservice

grønn kontakt

Vil du vite mer? Kontakt Stian Haug, Key Account Manager.
Tlf: 958 48 970 | stian.haug@gronnkontakt.no | www.gronnkontakt.no

⌘ Mange branner starter på kjøkkenet – med et tragisk resultat. (Foto: Oslo Brann- og redningsetat)

Komfyrvakt – nå!

Alle vet at en brann kan ende i en tragedie.

Nesten like mange tror at det aldri kan skje dem.

Sånn er det ikke – brann kan ramme hvem som helst når som helst.

Sørlandet Boligbyggelag informerer og motiverer styrer og beboere i borettslag og sameier om brannforebyggende tiltak, vi arrangerer brannseminarer og vi har fagfolk i teknisk avdeling som kan bistå med å avdekke brannfarlige forhold i bygninger og boliger. Men vi har ikke makt og myndighet til å pålegge noen å installere moderne varslingsanlegg med kontakt til døgnåpne vakt-sentraler, slik vi gjerne vil.

Mange mennesker omkommer i trafikken i Norge. For å redusere antall dødsulykker og skadde på veiene, har vi innført lover og forskrifter; bilistene skal ikke kjøre for fort, de skal ikke kjøre i ruspåvirket tilstand, de skal ikke fikle med mobilen, de skal ha sikkerhetssele på – hvis ikke vanker det prikker, bøter og det som verre er. Konsekvensene for ikke å følge reglene er store for den som kjører, de som sitter på og andre trafikanter – i tillegg kommer alle materielle skader.

Mange mennesker omkommer i branner i

Norge. For å redusere antall dødsbranner og skadde i boliger, har vi innført lover og forskrifter; krav om røykvarsler i alle leiligheter, (uten trussel om bot hvis du har glemt å skifte batteriet) og boligblokker bygd etter 2010 skal ha felles brannvarslingsanlegg og komfyrvakt på alle kjøkken.

Dødsulykker i trafikken og dødsbranner – forskjellene i lovverk og forskrifter er store.

Dette er et paradoks, og vanskelig å forstå.

Vi tror mange av brannene kan forhindres ved i første omgang å innføre ett krav til huseiere og beboere, og tar utgangspunkt i brannstatistikken til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, DSB, for 2018:

Brann- og redningsetaten rykket ut til 3537 branner i boliger i fjor.

Av disse var 1583 branner og branntilløp på komfyrer.

(OBS: 16,7 prosent av befolkningen bor i blokker, men stod for 31 prosent av brannene. Også på kjøkkenbranner er boligblokker overrepresentert; 75 prosent av brannene startet på kjøkkenet).

Derfor foreslår vi at det innføres krav om komfyrvakt på samtlige norske kjøkken nå – vi har ingen å miste.

Med vennlig hilsen

Ole Fritjof Godtfredsen, adm. dir.

Hageland Vågsbygd Hageland Vennesla

BRUK DINE MEDLEMSFORDELER HOS OSS!

**Vi gir medlemmer av Sørlandet Boligbyggelag
10% rabatt ved kjøp i butikk og hagesenter.**

Rabatten gjelder ikke på tilbudsvarer

Pynt opp på trapp, inngangsparti og terrasse med flotte
sommerblomster fra Hageland Vennesla og Hageland Vågsbygd

www.hageland.no

SKIFER

PR M² FRA KUN

249

Vi realiserer
dine drømmer!

adsign.no

SIKT DEG INN PÅ

HAGEDRØMMEN

Få hjelp til å planlegge ditt uteområde.
Besøk din nærmeste Modena Fliser butikk i dag!

modena[®]
FLISER

FROSTSIKRE
FLISER

PR M² FRA KUN

99

Modena Tråkkhelle

129 pr. stk.

Kvitsøy Utepeis

KNALL-
PRIS!

790

Tørrbetong B20

39⁹⁰

ELLEVIll
PRIS!

SØRLANDSPARKEN Barstølveien 82
Åpent: Man-Fre: 9-18 Lør: 10-16

SØGNE Linnegrøvan 25, Søgne
Åpent: Man-Fre: 6.30-16

Tilbudene gjelder på veiledende priser.
Prisene gjelder til og med 25. mai 2019,
eller så lenge beholdning rekker.

modena.no

modena[®]
FLISER

⌘ Henrik Timenes (t.v.), solfangerleverandøren CTCs representant på Sørlandet, Kjell Arne Olsen fra Flaa VVS, styreleder Svein Tønnessen og Christian Zachariassen fra Sørlandet Boligbyggelag på taket av bygget i St. Olavsvei 20.

Solfangere varmer vann – sparer strøm, miljø og penger

Solfangere på taket av St. Olavsvei 20 varmer opp varmtvannet og sparer borettslag og beboere for betydelige summer.

Av **OLE ALEXANDERSEN**

– Jeg er sikker på at vi har gjort en svært god investering. Og så er det artig å være tidlig, kanskje først, ute med et slikt anlegg her i byen, sier styreleder Svein Tønnessen i St. Olavsvei 20 Borettslag på Lund.

På taket på ett av byggene har leverandøren CTC og rørleggerbedriften Flaa VVS seriekoplet fem paneler med solfangere, tilsvarende ca. fem kvadratmeter. Solfangerne peker mot sør og står i 45 grader i forhold til sola, det gir best effekt. Solfangerne produserer mest når det er varmt og strålingen er høy, men også i 10 minusgrader

leverer solfangerne vann med en viss temperatur.

Fra taket sirkulerer den oppvarmede væsken kontinuerlig i rør ned til seks nye 300 liter store vanntanker plassert i kjelleren, der ankommer væsken med en temperatur på mellom 30 og 60 grader og avgir varmen til vannet i tankene. Dermed brukes mindre strøm til å varme opp vann fra ledningsnettet til 70 grader.

(Vannet skal ha så høy temperatur bl.a. for å eliminere legionella, men så blandes det inn kaldere vann slik at det er trygt og varmt nok til oppvask og dusj).

Solfangeranlegg har vært på markedet i mange år, men er heller sjeldne å se på norske tak, sammenliknet med solcellepaneler. Forklaringen er rimeligvis lave strømpriser, men også at solfangerne ikke er markedsført godt nok som et miljømessig og økonomisk kinderegg. I gjennomsnitt bruker en person 70-100 liter varmt vann per døgn. Vannoppvarming er den nest største utgiftsposten på strømregningen til en vanlig husholdning, og utgjør ca. 16 prosent av strømforbruket.

Vel koster et solfangeranlegg noe mer enn tradisjonelle varmtvannsberedere i utgangspunktet, men når en ser hva som spares av strøm og penger gjennom anleggets levetid, er gevinsten stor.

Det var det Christian Zachariassen, ingeniør i teknisk avdeling i Sørlandet Boligbyggelag, hadde i tankene da han begynte å jobbe med renovering av byggene i St. Olavsvei 20.

Boligstiftelsens eierskap ble transformert til et borettslag i fjor høst, et lån på sju millioner kroner var tatt opp for å gjøre nødvendige utbedringer av bl.a. ventilasjonsanlegg, el-forsyning, lys, dører, malingstrøk – og varmtvannsanlegget som var felles for de 67 leilighetene; den gamle berederen på 1500 liter hadde gjort sitt og måtte skiftes ut.

LANG LEVETID

– Christian foreslo at vi skulle gå inn for solfangere på taket, og med de gode økonomiske utsiktene dette anlegget har, var det ikke vanskelig for meg som styreleder å si ja, sier Tønnessen – og nikker

henover mot solfangerpanelene på taket.

– Det er litt vanskelig å si hvor stor besparelsen er, det avhenger bl.a. hvor mye varmtvann som produseres og brukes. Men erfaring tilsier en reduksjon i strømforbruket på ca. 10 000 kWh i året, det vil tilsvare 10-15 000 kroner, sier Zachariassen – og understreker at lavere strømforbruk er en gevinst i seg selv.

Merkostnadene med solfangerne vil dermed være tilbakebetalt på 12-15 år, mens levetiden på anlegget regnes å være mellom 30 og 50 år. Et viktig poeng er at eventuelle utvidelser av anlegget er enkelt og rimelig, det gjør regnestykket enda bedre.

⤴ Timenes og Olsen i det tekniske rommet i kjelleren.

Vi har levert solfangere til St. Olavsvei 20

CTC tilbyr energieffektive og miljøvennlige løsninger som øker komforten og reduserer strømutfgifter i borettslag, sameier og private husholdninger.

Distriktsansvarlig for Agder og Rogaland:
Henrik Timenes, mob 99496464

www.ctc.no – 63 90 40 00

Vi har levert nytt anlegg for forbruksvann med oppvarming av solvarme i St. Olavsvei 20

Vi utfører alt av rørleggertjenester:
Sanitæranlegg i nybygg og eldre bygg
Serviceoppdrag
Varmeanlegg

Vi er totalleverandør av bad.
Ring oss for gratis befaring!

FLAA VVS

24 T Rørleggervakt

 380 11 171

www.flaaavvs.no

TRATEC

AS Elektrisk

TRATEC ASELEKTRISK

I St. Olavsvei 20 utfører vi:

Ny energibesparende belysning

Ny hovedtavle og underfordeling

Nytt callinganlegg med kamera

Ladestasjoner for el-biler

Strømbesparende ENØK-tiltak

Tlf: 38 12 80 30

24-timers service – Alltid klar til å hjelpe

TRATEC ASELEKTRISK
Rigedalen 29, 4626 Kristiansand
E-post: kristiansand@aselektrisk.no

MALERARBEID ER UTFØRT AV

MALERMESTER **KNUTSON**

Malermester Knutson AS

Skibåsen 26C, 4636 Kristiansand

Tlf 38 14 90 80

www.knutson.no

⚡ De er glade for å kunne gi medlemmer av Sørlandet Boligbyggelag fem prosent bonus på allerede gode priser hos Rolf's Elektro i byen og i Sørlandsparken. Fra venstre Kjetil Skogen, daglig leder hos Rolf's Elektro i Kvadraturen, Marie Wæthe Hagen, butikkmedarbeider og barnebarn til gründer Rolf Wæthe og Ole Fritjof Godtfredsen, adm dir. i Sørlandet Boligbyggelag.

Nå får du medlemsfordeler hos Rolf's Elektro

Medlemmer av Sørlandet Boligbyggelag får nå fem prosent bonus hos Rolf's Elektro – og varene levert hjem.

Av ANNE S. T. JOHNSEN

– Vi er glade for å samarbeide med Sørlandet Boligbyggelag. Vi håper og tror medlemmer vil få glede av at vi nå er en medlemsfordels-bedrift, sier Kjetil Skogen, daglig leder hos Rolf's Elektro i Kvadraturen.

– Rolf's Elektro er spesielt kjent for sin gode service, og når dette kobles med ekstra gode priser, bør dette bli veldig bra. Vi er stolte over at vi har fått en ny lokal samarbeidspartner, sier Ole Fritjof Godtfredsen, adm dir. i Sørlandet Boligbyggelag.

– Personlig service er alfa og omega for oss, sier Skogen.

Det innebærer at sjåførene hos Rolf's Elektro pakker ut, og bærer

de nye varene inn, setter de på plass, tar med seg emballasjen – og eventuelt også de gamle hvite- og brunevarene. Denne servicen, som er gratis, er en av hovedårsakene til at butikken, uten kjedetilknypning, har klart det mesterstykket å bli størst på hvitevarer på Sørlandet.

– Vi får stadig nye og solide samarbeidspartnere. Ved å aktivere medlemskortet får du en rekke fordeler hos våre samarbeidspartnere. Vi ønsker at så mange medlemmer som mulig bruker kortet, sier Godtfredsen.

Blokka er blitt som ny

Etter noen måneders arbeid framstår St. Olavsvei 33 som en moderne og stilren boligblokk – som ny, altså.

AV OLE ALEXANDERSEN

➤ De nye balkongene er romslige – og blir enda triveligere når putene og flisene kommer på plass.

– Alle er fornøyde. Vi får bare gode tilbakemeldinger på åssen blokka er blitt og måten arbeidet er utført på, sier Solveig Kjellevik og Inger Berit Høiklev, styreleder og styrenestleder i Borettslaget St. Olavsvei 33 på Lund i Kristiansand.

Som styrerepresentanter i over 25 år har de to vært pådrivere for et jevnlig vedlikehold og fornyelser i blokka som er fra 1960-tallet; her snakker vi om fjernvarme, brannvarslingsanlegg (med direktekontakt til brannvesenet!) og ny heis til øverste etasje.

En vedvarende lekkasje ingen fant arnestedet til og planer om å male fasadene, fikk imidlertid styreduoen til å tenke at tiden kanskje var inne for en større oppgradering av hele bygget?

De fikk tips om og kontaktet ingeniør Christian Zachariassen i teknisk avdeling i Sørlandet Boligbyggelag – som har erfaring fra liknende prosjekter i nabolaget.

Sammen la de en plan for fornyelse av bygningen med materialvalg og farger og det hele, priser ble innhentet og generalforsamlingen sa ja våren 2018.

Etter ferien satte VEF Entreprenør AS med sine underleverandører i gang med jobben som omfatter:

Yttervegger: 10 centimeter isolasjon

Teglförblending

Nye Gilje vinduer

Nye Gilje skyvedører

173 løpemetre kuldebroer kuttet bort

Montert nye balkonger på 12,5 kvm. med glassrekkverk

Nytt inngangsparti med ny belysning

Avløpsrør rørfornyet

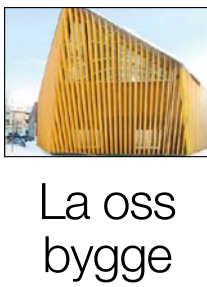
VEF, som har hatt mange slike oppdrag i samarbeid med Sørlandet Boligbyggelag, får skryt av Kjellevik og Høiklev for måten de gjennomfører arbeidene på.

– Klart det blir støy når vi skal bore i betong for å få brakettfeste til de nye verandadekkene, men jeg synes beboerne har vært tålmodige. Det gjelder å informere på en skikkelig måte og få til et samarbeid, det tror jeg vi har klart, sier prosjektleder Alf Robert Løvold fra VEF.

Nå, i april, står blokka her nærmest som et nybygg, til glede for beboerne og til glede for omgivelsene.

Og prisen: 18,5 millioner kroner. For hver enkelt av de 27 boenhetene økte fellesgjelden med 600 000 kroner – med en nedbetalingstid på 30 år. Det betyr at den månedlige husleia har økt med ca. 2500 kroner.

PS: I tillegg til glassrekkverkene på de nye balkongene, har rundt 20 beboerne bestilt hel innglassing – dette har ikke vært en del av fellesprosjektet.

La oss bygge noe for **DEG!**

VEF
ENTREPRENØR

Vigeland Brugs veg 16
4700 VENNESLA
Tlf. 38 15 44 30
vef.no

⚡ Rolf Nordberg viste hvordan man slokker brann i trevirke, han viste også hvor vanskelig flammene kan være å få slokkes om man ikke gjør det riktig.

Brennhett på Bystranda

Flammene fra en grytebrann, en gassbrann eller brann i trevirke sprer seg med eksplosiv fart.

Av ANNE S. T. JOHNSEN

– Jeg kjente det ristet før det smalt – og så kom flammehavet. En utrolig skremmende opplevelse, sa Trygve Hellen, styreleder i Tinnheia Terrasse Borettslag.

Han var en av de over hundre deltakerne på seminaret om sikkerhet og brannvern, som fikk se i praksis hvor enkelt flammene kan ta kontroll.

Rolf Nordberg, tidligere leder for beredskapsavdelingen i Oslo brann- og redningsetat, demonstrerte ulike typer branner og hvordan de bør slokkes. Nordberg reiser nå land og strand rundt med foredrag

om brannforebyggende arbeid.

– En utrolig nyttig kveld. Jeg er takknemlig for at Sørlandet Boligbyggelag arrangerer seminar som kombinerer det praktiske og teoretiske. Vi vurderer å inviterer foredragsholder Rolf Nordberg til vårt borettslag, sier Hellen.

– Flott at vi som ikke er tilknyttet Sørlandet Boligbyggelag også ble invitert. Dette var nyttig for oss; både brannforebyggingen og opplysninger om Totalforsikringen, sier Mary Ann Wilson, styremedlem i sameiet Rådhusgaten 47-49.

Nordberg var hovedattraksjonen under Sørlandet Boligbyggelags arrangement om sikkerhet og brannvern, og demonstrerte slokking av en matoljebrann, brann i propanflaske og slokking av brann i trevirke med ulike midler og metoder.

– Ved grytebrann er det enkleste å legge et lokk over den brennende gryten eller bruk et brannslukkingsteppes – ikke forsøk å slokke med vann, advarte Nordberg – men understreket samtidig at vann ellers fungerer svært godt til brannslukking.

Han viste nødvendig og praktisk brann-

⤴ Godt over 100 personer fikk en lærerik kveld på Scandic Kristiansand Bystranda da Sørlandet Boligbyggelag arrangerte seminaret Brennhett om bofellesskap.

⤴ Siden grillsesongen er i gang, kom Rolf Nordberg med en rekke forsiktighetsregler angående grillens gassbeholder.

vernutstyr, brannslökkingsapparater og enkle spraybokser med slökkeskum.

Nordberg hadde også med et stort rotebord med brannfeller; gamle batterier som kan antenne søppel, slitte skjøteledninger, ladere og annet elektrisk utstyr.

- Flest branner starter ved komfyren på kjøkkenet, opplyste Torgeir Roland fra KBR (Kristiansand brann og redning IKS) da han snakket om brannsikkerhet og anbefalte komfyrvakt.

Roland poengter at man aldri kan gardere seg hundre prosent mot brann.

- Men vi kan redusere risikoen, sa han

⤴ Slik blir en brennende smultgryta når du prøver å slokke med et glass vann!.

og understreket blant annet at styrene i boligselskapene skal sørge for regelmessige kontroller, men beboere selv er ansvarlig for brannsikkerhet i sin egen boenhet.

Roland opplyste kort om sikre rømningsveier, om varslingsanlegg og gode rutiner.

Elisabeth Myhre fra Boligbyggelagenes Partner informerte om forsikringsordningen til Boligbyggelagenes Totalforsikring.

Lars Ørjan Vegusdal og Odd Helge Moen fra teknisk avdeling i Sørlandet Boligbyggelag rådet alle fram møtte om å skaffe seg den nye HMS-permen tilpasset boligselskap. Permen kan bestilles hos Sørlandet Boligbyggelag.

- Sørlandet Boligbyggelag ønsker fokus på brannsikkerhet. Forebyggingsseminar som dette er derfor viktig, sier adm. dir i Sørlandet Boligbyggelag, Ole Fritjof Godtfredsen.

GJØR BOLIGSELSKAPET DITT TIL ET TRYGT STED Å BO

**HUSK Å
FORSIKRE
INNBOET
DITT**

Boligbyggelagene i Norge har en skreddersydd forsikring for boligselskap - **Totalforsikring for boligselskap**. Med Totalforsikring kan du være trygg på at viktige forsikringer ikke er glemt ved for eksempel brann og vannskader.

Men innboet må du forsikre selv!

Med **Superinnboforsikring** fra If får du den beste dekningen, 2 % bonus og ingen egenandel dersom boligselskapet ditt er forsikret av Totalforsikring for boligselskap.

For Totalforsikring:

Ring Sørlandet Boligbyggelag på 38 07 90 70 for mer informasjon og et godt tilbud

For innboforsikring:

Les mer og bestill på www.forsikringformedlemmer.no eller ring 22 42 85 00

I **TEKNISK TEMA** tar vi opp problemer og utfordringer som kan være interessante for styrene i borettslag og sameier og den enkelte eier. Ingeniørene i Sørlandet Boligbyggelags tekniske avdeling bidrar til artiklene med sin kunnskap og erfaring.

Brannforebygging på alvor

I fjor omkom 39 personer i branner i Norge. Tre av fire som har mistet livet i brann de siste årene var eldre, pleie-trengende, rusavhengige og folk med nedsatt funksjonsevne. Eldre over 70 år har fire til fem ganger høyere risiko for å omkomme i brann sammenliknet med befolkningen ellers, sier Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

– All erfaring viser at tidlig varsling redder flest liv, slår DSB fast.

En kartlegging gjort av Kristiansand brann og redning (KBR) viser at over 100 boligblokker i Kristiansand bygd før 2010 mangler nettopp felles varslingsanlegg og annet brannforebyggende utstyr.

Oversikten fra KBR dokumenterer at mange borettslag og sameier tilknyttet Sørlandet Boligbyggelag ikke har innført tiltak og anskaffet utstyr som forebygger brann og hindrer tragiske hendelser.

Boligbyggelaget ønsker at alle boligselskaper hadde hatt topp moderne varslingsanlegg i alle bygg – men kan ikke pålegge borettslag og sameier å installere slike anlegg. Det kan heller ikke statlige eller kommunale myndigheter; krav om varslingsanlegg i alle boligblokker kom ved innføringen av Teknisk forskrift TEK 10 i 2010, men har ikke tilbakevirkende kraft.

I prinsippet har hver andelseier/sek-sjonseier ansvar for brannsikkerheten

i egen leilighet, og minstekravet der er at alle skal ha røykvarsler installert. Styret har ansvaret for fellesarealene og et helhetlig ansvar for hele bygget, men kan ikke kreve f.eks. installasjon av felles varslingsanlegg. I Forskrift om brannforebygging fra 1985 heter det *....at eier skal oppgradere.... innenfor en praktisk og akseptabel ramme*. Det betyr at det er generalforsamlingen/sameiermøtet i boligselskapet som må vedta innkjøp av slikt utstyr med de kostnader det medfører.

Dette innebærer at Sørlandet Boligbyggelag i praksis kun kan påvirke boligselskapene til å ta brannsikkerheten på alvor ved å:

- Informere og motivere
- Arrangere brannsikkerhetskurs og anbefale brannøvelser
- Kartlegge og utarbeide tilstandsrapport
- Innføre internkontroll-rutiner
- Foreslå ulike tiltak i tråd med boligselskapets økonomi

Som en del av den utvidede tekniske forvaltningsavtalen mange boligselskaper har med teknisk avdeling i Sørlandet Boligbyggelag, kartlegges bygningenes branntekniske tilstand. Brannprosjektering og byggetegninger gjennomgås for å se om forutsetningene er oppfylt, dette kan være opplysninger som er ukjente for dagens styre. Et eksempel:

Svaleganger regnes som brannsikre rømningsveier under forutsetning av at det er brukt brannhemmende maling på veggen langs svalegangen – kanskje det likevel ble malt med vanlig beis etter noen år? Dette vil en kartlegging kunne avsløre.

Teknisk avdeling rådgir om tiltak som er viktig for å unngå brannkatastrofer: Røykvarslere i fellesarealer, ledelys og lysende skilt som viser rømningsveier er overkommelig for de fleste boligselskaper.

Det er viktig å holde brannøvelser i samarbeid med KBR, da lærer vi hvordan vi skal forholde oss under en brann. Vi anbefaler styrene å lage en oversikt over hvor beboere med nedsatt funksjonsevne, kanskje de er avhengig av rullestol eller rullator, bor. Naboer vil kunne bistå og det vil hjelpe brannfolkene den dagen det skulle bli brann.

Styrene i borettslag og sameier har ansvar for HMS og internkontroll, på linje med ordinære bedrifter. Forebyggende brannsikkerhet er en sentral del av dette arbeidet. Sørlandet Boligbyggelag tilbyr en HMS-perm utarbeidet NBBL som er et godt hjelpemiddel for styrene; her er oversikt over hva som skal gjøres, når det skal gjøres og hvem som skal gjøre hva – det er laget som et årshjul som er enkelt å forholde seg til. Denne finnes også i digital utgave.

Komfyrvakt redder liv

SPESIALTILBUD FOR SBBL-MEDLEMMER

Ferdig installert komfyrvakt!

Din pris 3990,-

Markedets minste komfyrvakt!

MicroSense består av en liten, diskret sensor som overvåker kokeplatene, og en komfyrstikkontakt som kutter strømmen før en brann kan oppstå.

Installasjon

Din kampanjepris inkluderer installasjon. Vi kommer hjem til deg og installerer komfyrvakten sikkert og forskriftsmessig.

Komfyrvakten bygger kun 11 mm!

Sensoren er utviklet til å bli så slank og nøytral som overhodet mulig. Resultatet er en diskret og lekkert utformet sensor, som bygger kun 11mm!

Komfyrvakten leveres i tre nøytrale farger, og blir nærmest usynlig under kjøkkenviften

Hemmeligheten bak konstruksjonen av et så kompakt, men samtidig avansert produkt, er utviklingen av en helt ny programvare og måleteknikk som gjør det mulig å drive mikroprosessorer med minimalt energiforbruk.

sønnico

Kontakt sønnico på telefon : 38 12 55 00
eller mail: Kristiansand@Sonnico.no

Bestill installasjon av komfyrvakt idag!

ELOTEC

AJAX

Smart brannvarsling og boligalarm til borettslag og sameier!

- Fullstendig trådløst
- Kåret til verdens beste boligalarm
- FG-godkjent

Kontakt oss for gunstig finansieringsløsning!

www.elotecjax.no

Kontakt Sønnico for kjøp og mer info om Elotec Ajax
+47 38 12 55 00 - kristiansand@Sonnico.no

sønnico

**Medlemspris for 1 stk. sentral
og 2 stk. multidetektorer
kr 5.900,-**

Full frihet for borettslag og sameier

Hvorfor skal noen få bestemme hvilken bredbånds- og tv-pakke hver beboer skal ha, bare fordi man bor i borettslag eller sameie? Med Altibox kan dere få full frihet. Vi ser ingen grunn til at alle må ha samme løsning. Inngår dere avtale med Altibox, blir et av markedets mest fleksible internett- og tv-utvalg tilgjengelig for hver enkelt beboer. Det er bare å velge og vrake.

Les mer på altibox.no/boligselskap

altibox

LEVERES AV

ALT FIBER

Bonus-sommeren

Har du fornyelsesprosjekter på gang?
Da kan det lønne seg å handle hos
medlemsleverandører.

⤴ Handler du maling til et større prosjekt, kan du fort spare noen hundrelapper i bonus.

Fordelene er mange og gode blant annet takket være Boligbyggelagens Partner, som på vegne av rundt en halv million medlemmer forhandler seg fram til gode betingelser hos sentrale leverandører. Fordeler du som medlem i Sørlandet Boligbyggelag drar nytte av.

Bonusen kommer på toppen av butikkenes egne tilbud. Det eneste du trenger å gjøre er aktivere medlemskortet ditt og legge inn betalingskortene dine på Min side på hjemmesiden til Sørlandet Boligbyggelag.

Bonus er en større fordel for deg som medlem enn rabatter, fordi mange av butikkene ofte allerede har kampanjer og tilbud. Bonusen gjelder for alle varer – og du får den på toppen av rabatter og tilbud.

Skal du for eksempel male huset i sommer? Pusse opp badet? Kjøpe nye hvitevarer? Bygge platting? Det kan bli mange penger inn på bonussaldoen din – sjekk medlemsfordelene til Sørlandet Boligbyggelag!

⤴ Nyt sommeren! Hva med å bruke bonusen din på en ferie?

Rolf's Elektro

HVITEVARER | TV OG LYD | KJØKKENUTSTYR | VARMEPRODUKT
RENGJØRING | DATA | STYLING OG VELVÆRE | KLESBEHANDLING

KUN 1 UKE!
**10%
BONUS**
31.5 – 8.6

VI GIR MEDLEMMER AV
SØRLANDET BOLIGBYGGELAG

5% BONUS
på ordinære varer, og på alle
våre "UKESKUPP".

**+GOD
KUNNSKAP**

**+PERSONLIG
SERVICE**

**+GODE
PRISER**

**+GRATIS
LEVERING**

**+GOD
OPPFØLGING**

SØRLANDSPARKEN
10-20(16)

ELVEGATA
09-17(15)

TELEFON
381 79 200

rolfselektro.no

BYGNINGENS HISTORIE Ny serie i Bo & miljø: Jan Henrik Munksgaard kjenner Kristiansands historie bedre enn noen andre, og nå beretter han om eiendommer og bygninger med tilknytning til boligbyggelaget.

⬆ Kronprinsens gate 41 har en spennende historie.

Kronprinsens gate 41 – saneringen av Posebyen stoppet her

På hjørnet av Skippergaten og Kronprinsens gate står det i 2019 en stor, høy blokk i betong som skiller seg ut fra den lave trehusbebyggelsen i området. Her i Kronprinsens gate 41 holder det nå til et sameie med 38 små boenheter. Blokkene er trukket et par meter lenger inn enn de øvrige bygningene, og det er tydelig for alle at denne eiendommen har en helt annen historie enn de hvite panelte nabohusene med små vinduer i kvartalet.

Hva er det som er skjedd? Hvorfor denne store

betongblokk midt i et trehusområde, og hvordan så bebyggelsen ut før blokkene ble bygd?

BOLIGNØD OG ROTTER

Bakgrunnen finner vi i byens boligsituasjon etter 2. verdenskrig. Bolignøden var stor. Under okkupasjonen var det nesten ikke bygd et eneste våningshus. Bygging av nye hjem ble derfor en prioritert oppgave for byens politikere og administrasjon. Samtidig var store deler av Posebyen etter krigen nedslitt og i dårlig forfatning. Boligene,

⤴ Blokk i Kronprinsens gate 41 sett fra Skippergaten – i 1976 og i dag.

uthusene, bakgårdsbygningene og utedoene sto tett i tett. De hygieniske forholdene var enkelte steder svært dårlige med veggdyr, soppskader og rotter. Byplanleggerne og politikerne i Kristiansand bestemte derfor at store deler av Posebyen skulle saneres.

TREDJEDELEN SKULLE SANERES

Planen var å sanere 18 av byens 54 kvartaler. Alle bygningene i byens nordøstlige hjørne skulle etter denne planen rives. Dette var et drastisk forslag. Meningen var å bygge opp en ny, moderne by etter datidens funksjonalistiske prinsipper, hvor befolkningen kunne flytte inn i hus og leiligheter som tilfredsstilte alle behov som folk hadde i 1950-årene.

Saneringen begynte i midten av 1950-årene med rivning av bygningene i kvartal 10 og bygging av nye moderne blokker der. Etter at saneringen av kvartal 10 var fullført, begynte planlegging for videre sanering av kvartal 11 og 12. Tidlig på 1960-tallet var tre av de opprinnelige 18 kvartalene sanert og flere sto for tur. I løpet av 1970-årene ble hele kvartal 6 revet.

VERNETANKEN SLÅR GJENNOM

Etter hvert som flere og flere kvartaler forsvant, vokste imidlertid tanken om å bevare enkeltbygninger og grupper av bygninger i Posebyen. Husmangelen var ikke

så påtrengende lenger, og mange begynte å se kvaliteten i "de gamle rønnene" etter hvert som flere og flere av dem forsvant og den antikvariske bevisstheten ble sterkere. I 1970- og 80-årene slo vernetanken gjennom, og saneringen tok slutt.

FOR ELDRE OG SYKESØSTRE

Også kvartal 23, hvor Kronprinsens gate 41 lå, skulle saneres. Allerede i 1960 vedtok byplanrådet at Skippergaten 98 og Kronprinsens gate 41 skulle rives og sammenføres til en eiendom med adressen Kronprinsens gate 41. På vegne av Kristiansand og Omegns Boligbyggelag sendte arkitekt Ragnar Dag (1898-1963) byggemelding for nybygget som skulle innredes til beboelse for "Eldres Hjem" og for sykesøstre.

På tomten ble det i løpet av 1960-61 satt opp den murblokken i betong som står der i dag. Byggets grunnflate var 351,72 m² og bygningen består av en hovedblokk mot Skippergaten i 4 etasjer pluss en tilbaketrukket 5. etasje. Denne blokken inneholdt de første årene 35 hybelleiligheter på et værelse, "kokerom", dusj og wc. Det ble også foreslått å avsette plass til fremtidig heis. Bygningen ble skjøvet inn tre-fire meter fra gaten. Meningen var at fremtidig sanering av kvartal 23 langs Skippergaten

skulle følge opp denne nye gatelinen slik at Skippergaten ble bredere. Men dette ble det aldri noe av. Resten av kvartalet ble reddet av vernetankens gongong, og Skippergatens varierende bredde virker i dag helt umotivert.

Det gamle Kronprinsens gate 41 ble imidlertid ikke reddet. Den måtte gi tapt for saneringstrenden etter krigen. Svært få kristiansandere husker bygningene som sto på dette hjørnet. Det kan derfor være interessant å se litt nærmere på husene som sto der frem til begynnelsen av 1960-tallet.

KRONPRINSENS GATE 41 FØR 1960

Vi er så heldige å ha god informasjon om hvordan våningshuset så ut før rivning. Bakgrunnen for dette er at byarkitekt Alv Erikstad hentet noen arkitektstudenter fra Trondheim til Kristiansand i 1950-årene. De målte opp flere av byens mest interessante bygninger, blant dem var Kronprinsens gate 41. Studentene var Kjell Irgens og T. Moe.

Det gamle bolighuset som ble revet i 1960 var en stor to-etasjes bygning som ble satt opp like før 1810 av tobakksfabrikant Abraham Just. Kristiansand var allerede på denne tiden blitt en "tobakksby". Råstoffet kom i stor grad fra Holland og ble foredlet til skrå, snus og røyketobakk på de små tobakksvinklene i byen. I første etasje hadde Just innredet en krambod hvor han også solgte kolonialvarer. Da Just døde i 1825, bare 45 år gammel, overtok hans kone Grethe Just. Etter henne var det de to ugifte døtrene Caroline og Anne Margrethe som drev kramboden på vegne av sin bror, Jacob Christian Just, som bodde i Oslo.

TAPETSERTE OG GIPSEDE VÆRELSE

I 1868 har den store boligen fått nytt tak. I første etasje var det tre tapetserte værelser, et kjøkken med skorstein, en krambod, et kott og en gang. To trapper førte opp til andre etasje som besto av to gipsede værelser, et tapetsert værelse, to kleskott, en gang og et kjøkken med skorstein. En trapp førte opp til mørkeloftet som inneholdt tre rom. Hele bygningen hadde 21 dører og 19 vinduer.

På eiendommen sto det også tre andre bygninger, et bryggerhus med bakerovn og innmuret kobberkjele, et tjæret uthus satt

⤴ Her ser man hvordan Kronprinsens gate 41 så ut på 1950-tallet.

opp i bindingsverk med tre rom og utedo og et vedskur i reisverk. Rundt eiendommen gikk det et 46 meter langt og to meter høyt plankegjerd. To porter førte inn til gården.

CAROLINE OG MARGRETHE JUSTS ASYL

I 1875 skjenket Jacob Just eiendommen til et legat under navnet "Caroline og Margrethe Justs asyl", populært kalt "Just stiftelse". Det gode formålet for stiftelsen var bolig for fire trengende eldre damer av borgerstanden som ikke tok imot hjelp fra fattigkassen. Kristiansand kommune overtok stiftelsen året etter.

I 1914 blir det opplyst i branntakstprotokollen at bygningen var godt vedlikeholdt. Den moderne tid var i ferd med å gjøre sitt inntog i Kristiansand, og siden sist branntakst var både gass og elektrisitet lagt inn i Kronprinsens gate 41, og på kjøkkenet var det kommet inn en "Comfur" som var verdsatt til 80 kroner.

⬆ Kronprinsens gate i 1976 og slik det ser ut i dag.

I 1944 blir det opplyst at bygningen var 10,60 meter lang, 7,70 meter bred og 4,20 meter høy. Huset hadde en grunnflate på 90 kvadratmeter. Det var innlagt vannledninger og kloakkrør, elektriske ledninger, syv ovner, en komfyr og gassledning. Bygningen ble taksert til 23 000 kroner. I utgangspunktet var dette den samme bygningen som sto på tomte på begynnelsen av 1800-tallet.

FRA "JUSTS STIFTELSE" VIA "ELDRES HJEM" TIL SAMEIE

Det er alt seksti år siden det gamle Kronprinsens gate 41, med "Justs stiftelse", ble revet og erstattet med dagens blokk med leiligheter for "Eldres Hjem". I dag står den store betongblokk på eiendommen og forteller om en sanering av byen som stoppet opp akkurat her.

Stortrives i Kronprinsens gate 41

– En utrolig spennende historie!

Det sier styreleder sameiet Kronprinsensgate 41, Mads Christer Larsen.

Han har ofte lurt på hvorfor blokk ligger tilbaketrukket i forhold til den øvrige bebyggelse, men har ikke undersøkt hvorfor det er slik.

– Gøy å få vite det, da forstår jeg også hvorfor blokk ligger midt i trehusbebyggelse, sier Larsen.

Han har kun bodd i blokk et års tid, men forteller at flere av beboerne har bodd her både 10, 20, 30 og 40 år.

– Det er fordi vi trives. Her får vi små og smarte leiligheter sentralt i byen, til en overkommelig pris, sier han.

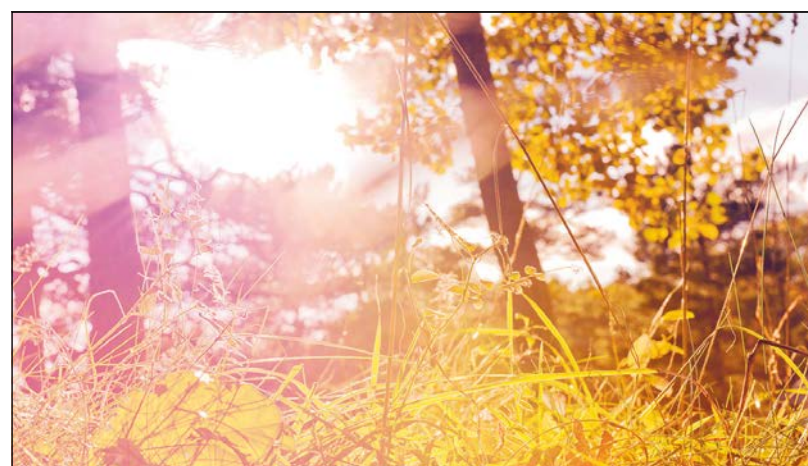
– Har du hørt at det har vært skummelt å gå gjennom gata som er byens smaleste?

Det har ikke Larsen.

Men det har Audun Holgersen som nylig pensjonerte seg fra Sørlandet Boligbyggelag. Han bor i Skippergata, i samme hus som hans kone har vokst opp.

– Historien forteller at det bodde litt «skumle» folk i denne gatestubben av Skippergaten; mellom Kronprinsens og Holbergsgate. Folk kviet seg for å gå gjennom denne gata, forteller Holgersen.

Er det noen lesere av Bo & miljø som kjenner denne historien?

Noen som kjenner deg

Du har kanskje kjent oss hele livet
– eller så har vi nettopp blitt kjent.
Uansett – vi er der du er.

sor.no

 SPAREBANKEN SØR

Våre medlemmer har mer enn

1.500.000 kroner i bonus.

Er du en av de mer enn 3.000 medlemmene som har penger til gode?

Ta ut
bonusen
din!

1 Gå til **sbbl.no** og klikk på bonusbanneret

2 Logg inn på Min side og sjekk din bonus

3 Når du har over 100 kroner i bonus kan du overføre beløpet til din egen bankkonto

Exit Holgersen

Han har gruet seg til å forlate Sørlandet Boligbyggelag, og gikk derfor ned i halv stilling da han rundet pensjonsalderen. 12. april i år, 69 år gammel, klippet Audun Holgersen navlestrengen til en bedrift og et kollegafellesskap han har satt stor pris på gjennom 34 år.

Tekst: *KJETIL ANTHONSEN* - Foto: *ANNE S. T. JOHNSEN*

– Jeg måtte ta det litt trinnvis. Det har fungert bra, i alle fall er det litt mindre skummelt enn å slutte brått.

I mange år var han eiendomsmegler. Det var den gang det ikke fantes Internett og markedsføringen av leiligheter bestod av ei eneste linje i Fædrelandsvennen og dagbladet Sørlandet. På den linja stod nøkkelinfoen; adresse, antall rom, prisantydning og kvadrat. Pluss telefonnummeret til selger, ikke megler, og budrunder var et ukjent fenomen.

– Interesserte ringte eier, og da kjøper og selger var blitt enige om pris, ja, da møtte de opp hos oss for å skrive kontrakt og ordne papirer, forteller Holgersen.

I dag driver ikke Sørlandet Boligbyggelag eiendomsmegling i egen regi, men er medeier i Sørmeqleren. Og Holgersen valgte i 2012 å bli forvalter.

– *Det lyder nokså gammelmodig?*

– En helt nødvendig funksjon. Vi har kontakt med eiendomsmeglere ved salg av borettslagsleiligheter og eierseksjoner hvor vi har forretningsførsel. Vi stiller ikke bare med borettslag, det er et faktum at mange selveier-sameier forvaltes av oss; Kanalbyen, Høivold Brygge, deler av Tangen og mange andre.

Forvalterne administrerer forkjøpsretten som stadig flere benytter seg av. Det er ikke alltid nødvendig å slå i bordet med 50–60 år gamle medlemsskap som er arvet fra besteforeldrene.

Holgersen har opplevd folk som får tilslag gjennom bruk av forkjøpsretten, bare ei uke etter at de ble medlem av Sørlandet Boligbyggelag.

Mye har forandret seg i Holgersens tid. Han startet i KOB. I 1990 kom Gerhard Skaug (den legendariske bergenser og Donn-keeper) med på laget, og KOB eiendomsmegling ble en realitet. Det var da de begynte med visninger, også av borettslagsleiligheter. Navnet ble så endret til Garanti Eiendomsmegling, etterfulgt av +Garanti Eiendomsmegling, Plussmegleren og Sørmeqleren.

– Det er en fantastisk reise jeg har fått være med på. Eiendomsbransjen er noe helt annet, og heldigvis langt bedre, enn da jeg startet. Det har gått litt opp og ned. Lengst ned i 1993, da vi gjennomlevde en tvangsakkord. Siden da har de fleste piler pekt oppover, og jeg har alltid opplevd jobben min som trygg. Arbeidsgiveren skiftet navn for ti år siden. Men når jeg svarer Sørlandet Boligbyggelag i telefonen, er det fortsatt mange som sier: «Ja, men det er KOB, ikke sant?»

– *Hva skal du bruke all denne nye fritiden din til?*

– Jeg skal gå litt mer tur i Baneheia og Bymarka. Jeg skal reise litt oftere hjem til venner og familie i Bergen og til sønn og svigerdatter med tre barn i Oslo. Og så skal jeg snekre på hytta på Høversland. Barn og barnebarn vil gjerne være der, derfor er jeg i ferd med å fullføre tre nye soverom. Og så kommer jeg nok til å følge litt med på hva kollegene mine driver med, smiler Holgersen.

*«Det er en
fantastisk reise
jeg har fått
være med på»*

⬆ Doktorgården på Lunde i Søgne.

Lykkelig som liten

– Vi markerer begivenheten med flagg og jubel, hvis Bo & miljø kommer, frister styreleder Kjell Ivar Hærås i Doktorgården Borettslag på Lunde i Søgne.

Av *KJETIL ANTHONSEN*

Han representerer trolig et av de minste borettslagene og sameiene under Sørlandet Boligbyggelags paraply.

– Men vi er definitivt et av de triveligste. Med komplett fravær av konflikter, et sterkt preg av samhold og omsorg. Alle beboerne i de 18 leilighetene i borettslaget kjenner

hverandre og vil hverandre vel, skryter styrelederen.

Husene som tidligere stod på tomte har mye historie å fortelle. Det første huset var gjestgiveri og tinghus, det var herfra de tre representantene til Eidsvoll i 1814 ble valgt. I 1900 ble det bygget nytt hus, som

Søgne kommune noen år senere kjøpte til doktorbolig, en funksjon som varte til midt på 1970-tallet. Da ble legene forflyttet til Tangvall. Etter mange år med skiftende virksomhet og sviktende vedlikehold og forfall ble huset revet, og i 2007-2008 ble dagens leilighetskompleks fullført. Selvfølgelig

BOLIGBYGGELAG-MEDLEMMER

HUSK DINE FORDELER

på ordinære priser

-15% på maling -25% på trelast -15% på jernvare

2% bonus ved aktivert fordelskort

Oppgi kode 0703 ved neste kjøp, og få en overraskelse

CARLSENFRTZØE
Den lokale byggevarerpesialisten

SØRLANDSPARKEN
Buråsen 2,
4632 Kristiansand S
Tlf.: 38 04 16 00 - Åpent: 7-18 (9-15)

VÅGSBYGD
Sagmyra 2,
4624 Kristiansand S
Tlf.: 38 06 48 00 - Åpent: 7-18 (9-15)

⚡ Det er rene 17. mai-stemningen på Lunde når Bo & miljø besøker Doktorgården. Første rad fra venstre mot høyre: Edit Brastad, Torbjørg Hamre, Karen Terese Rikstad, Kari Margrethe Hansen, Therese Bjelland og Tor Daniel Bjelland. Andre rad fra venstre: Lillian Inger Johannessen, Helge Hamre (m. stort flagg), Torfinn Bjelland, Sonja Hærås og Kjell Ivar Hærås.

kunne det ikke hete annet enn Doktorgården.

– Siden den gang har det igrunnen vært idylliske forhold. Vi snakker med hverandre, vi respekterer hverandre, vi gir hverandre ei håndsrekning når det trengs. Og om sommeren har vi stadig små uformelle samlinger med kaffe, vafler og gode samtaler, sier Hærås mens det lille 17. mai-toget rundt ham nikker samtykkende og vifter med flaggene sine.

Hærås og kona flyttet fra eget hus i Songdalen til Doktorgården for sju år siden, og har aldri angret. Det har heller ikke Torbjørg og Helge Hamre, de sist ankomne beboerne.

– Vi måtte forlate eneboligen vår på Dal, den blir spist av den nye E39-utbyggingen. Vi var spent på det å bo i leilighet, og så på det som en midlertidig løsning før vi fant et nytt hus med mer plass. Men vi trives så godt at vi blir her. Og så har vi kjøpt hytte i Lillehavn i Lindesnes, det gir mange muligheter. Jeg ble døpt, konfirmert og gift i kirka like borti veien her. Jeg gikk på skolen på Lunde. Nei, bedre kan det ikke bli, jeg har alltid ment at Tangvall er litt langt vekk, sier Hamre og erter kanskje noen sambygdinger i «hovedstaden» litt lenger øst i Søgne.

Alle beboerne synes tilfredse med nærmiljøet. Dagligvarer i eget hus, slakter rett over veien, bensinstasjon, trikotasje og bussholdeplass i umiddelbar nærhet. I alder spenner beboerne i Doktorgården fra 12 til over 92 år, det betyr både mangfold og variasjon. Hærås understreker at man er nøye med vedlikeholdet av huset, det er viktig for både trivselen og verdien.

– Leilighetene er attraktive. Når de kommer på markedet, da selges de raskt og til gode priser. Vi har det aller beste forhold til naboen COOP som disponerer hele første etasje. Det gjør livet lett for oss, dessuten innebærer det en grei kostnadsfordeling, sier Hærås.

– Dere plages ikke av støy fra den store parkeringsplassen foran butikken?

– Nei, såpass mye liv og røre må det være i hverdagen, sier den tilfredse Doktorgården-styrelederen.

PIPEFIKS

Vi brenner for sikker fyring

**Ekspert på
brannsikring,
piper & ildsted**

**Røyklukt, soting eller
vanskelig opptenning?**

Da er det på tide å sjekke pipa.

**Ønsker ditt borettslag
gjennomgang av
fyringsanleggene?**

**Kontakt oss i dag
for GRATIS befating!**

Telefon 940 13 000

www.pipefiks.no

Sjekk ut vår rimelige medlemsavtale på strøm

SBBL
anbefaler
LOS

- ✓ En av Norges rimeligste strømvavtaler
- ✓ Strøm til innkjøpspris
- ✓ Stort fordelsprogram
- ✓ Enkelt å bytte i dag på **los.no/sbbl**

NYTT BAD I VÅR? VI ER SPESIALISTER PÅ RENOVERING

BYGGE NYTT ELLER RENOVERE?

Hos oss får du hjelp med alt fra planlegging til ferdig utført jobb!

Vi er fagfolk som kan hjelpe deg med å få realisert drømmebadet ditt.

Våre profesjonelle rørleggere realiserer drømmebadet ditt og ordner gjerne koordineringen av andre fagfelt ved behov.

Be oss på befaring, så tar vi det derifra.

Med medlemskortet i Sørlandet BBL gir Aamodt VVS Søgne alle medlemmer 5% bonus. Videre gis det 10% rabatt på timepris og 20% rabatt på rør og deler.

Aamodt VVS AS

Vannrett kvalitet!

Linnegrøvan 16 • 4640 Søgne • 38 05 15 06 • aamodtvvs.no • man-fre 9-17 • torsdag 9-18 • lør 9-14
VARME & BAD - RØRLEGGERKJEDEN FOR BÅDE PRIVAT- OG BEDRIFTSMARKEDET I HELE NORGE

⤴ Skap sydlandsk stemning utendørs.

Middelhavsstemning på terrassen

Med lavendel, oliventre og sitrontre i kar og krukker kan du skape middelhavsstemning på balkongen eller terrassen.

– Det er lite som skal til for å skape den romantiske og innbydende stemningen du kjenner fra varmere land, sier Åse Lian hos Hageland i Vågsbygd.

Hun mener du er godt i gang om du planter oliventre og sitrustre og sørger for pottes med rosmarin, timian og lavendel.

– Ikke bare er de vakre, men de dufter også godt, sier hun, og legger til; Kjøp store pottes og krukker, da vil røttene få god plass og plantene trives bedre. Ha også leca-kuler i bunnen, og sørg for næringsrik jord og gjødsel.

Det beste utvalget av slitedeler til din bil!

Besøk vår butikk på
Mjåvann Industriområde
Kun 10 minutter fra
Kr Sand sentrum

Vi har alt du
trenger til bilen!

Velkommen

BilXtra

PER HAGEN A/S
BILREKVISITA

www.perhagen.no
Mjåvannsveien 5, 4628 Kristiansand
Tlf. 38 18 59 00

MEDLEMMER I SBBL HAR FAST MEDLEMSBONUS HOS MONTÉR!

Hos Montér får du alt du behøver til ditt bygge- og oppussingsprosjekt. Som medlem i Sørlandet Boligbyggelag samler du opp bonus når du handler hos Montér. Bonus er kroner som du får utbetalt fra din bonuskonto.

5 % FAST MEDLEMSBONUS

**BOLIGBYGGELAGENES
MEDLEMSFORDELER**

AKTIVER MEDLEMSKORTET - SPAR PENGER!
5 % BONUS PÅ ALLE VARER (GJELDER OGSÅ TILBUDSVARER)

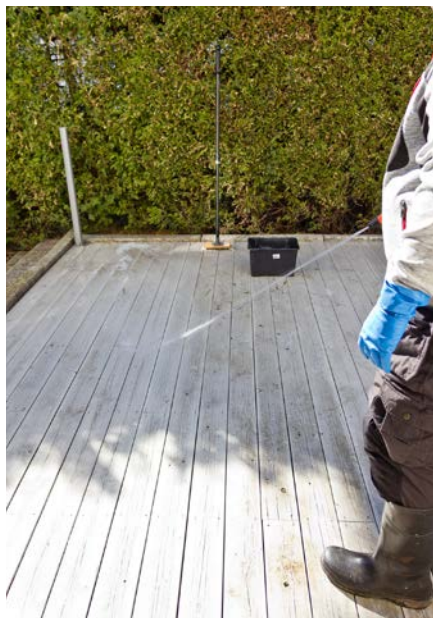
For ytterligere informasjon om medlemsfordelene, ta kontakt med ditt nærmeste Montér byggevarehus eller gå inn på www.fordelerformedlemmer.no

Du får mer hos

Montér

Gi uteplassen en grundig vask – da blir det triveligere

Terrassen bør vaskes en gang i året og renses hvert femte år.

⤴ Det er tid for å vaske terrassen. (Foto: Ifi.no)

Treterrasser vaskes best med slange og kost. Det kan være smart at du først koster bort løv og støv, deretter spyler med slange før du har på rengjøringsmiddel. Det er ikke nødvendig å bruke høytrykksspyler, den kan i verste fall slite på treverket.

Ikke bruk for sterk såpe om du ikke skal beise etterpå. La såpen virke litt, men den skal ikke tørke helt inn. Ikke vask terrassen i stekende sol, gråvær er godt vaskevær. Til slutt skrubber du med en kost og skyller med vann.

Er det tid for rens? Fukt terrassen med hageslangen først, påfør terrasserens og la det virke som beskrevet på bruksanvisning – vanligvis 15-20 minutter. Pass på at terrasserens ikke tørker inn.

– Skur i terrassebordenes lengderetning, og skyll godt etterpå med hageslange. Hvis du skal beise eller olje, må du først la det

tørke i to til fire dager før du begynner, sier Anita Røyrås hos Carlsen & Fritzøe.

Pass på å ikke ha på for mye beis; den vil bli liggende igjen på overflaten, og flaske av etter hvert. Tørk heller av den overflødige beisen med en klut, da slipper du flassingen.

Bruk kost, ikke rulle, når du beiser. En rulle lager mønster som ikke ser bra ut, og det blir ofte for mye beis. Da oppstår det lett synlige «skjøter» av beis der man har startet på nytt. Sett heller en kost på et skaft og jobb beisen inn med lange bevegelser. Det gir best resultat, beisen trekker godt inn og strukturen i treverket blir synlig slik det skal.

VI SKAPER TRIVSEL DER DU BOR

Vi leverer alt innén
vaktmestertjenester,
renhold og grøntanlegg.
Vi leverer tjenester til
borettslag, sameier,
private og offentlige
aktører.

Ta kontakt for et
uforpliktende tilbud.

brabo

Brabo Sør AS | Kjerrheibakken 12, 4621 Kristiansand | post@brabo.no | tlf: 38 60 15 60

VI GJØR ELEKTRO-NORGE RIMELIGERE !

EL-BIL LADING

Vi har løsningen når det gjelder
El-bil lading i borettslag.

Ta kontakt for gratis befaring og tilbud.

BESØK VÅR BUTIKK I BARSTØLVEIEN 36, SØRLANDSPARKEN

ELEKTROTEMA
www.elektrotema.no AGDER AS

 Autorisert elinstallatør

Tlf. 380 41000 - Hverdager 10-17, torsdag 10-18
www.elektrotema.no

Vedlikeholdsfrie terrasser

➤ Mange vil ha terrasser som krever minimalt vedlikehold.

Planlegger du å bygge terrasse i sommer? Noen tresorter og noen tregulv tåler mer enn andre.

- Vi tilbyr et bredt sortiment av terrassebord i ulike vedlikeholds- og prisklasser. Vi har produkter som er ferdig behandlet og produkter du kan behandle selv, sier Ståle Kvam Mikkelsen hos Optimera/Montér.

Møre Royal er et gulv som er ekstra godt beskyttet mot fukt, slitasje og råte. Det betyr at det er tilnærmet vedlikeholdsfritt, og ikke trenger overflatebehandles like ofte som andre terrassegulv av vanlig tre.

- Kebony Furu er et annet godt alternativ som har blitt veldig populært med årene. Det har en forventet levetid på minst 30 år.

Et tredje alternativ er komposittgulv, sier Kvam Mikkelsen.

Hos Montér finner du Trex som består av 95 prosent resirkulerte materialer som trekapp, sagflis, brukte paller og plastemballasje. Gulvet brytes ikke ned, holder seg fint og du kan ha grønn samvittighet i mange år.

MARKISER - SCREENS - INTERIØRGARDINER - GARASJEPORTER

-30% PÅ MARKISER OG ZIP-SCREENS!

Den lave solbuen i Norge gir stort varmeinnslipp gjennom vinduene, men solskjerming kan redusere dette med inntil 92%. Andre fordeler med solskjerming: Fjerner reflekser på TV-en
• Reduserer innsyn • Mer terrassekos • Er dekorativt • Økt verdi på boligen

Til 21.06.

RING: 911 50 200
www.fasadeprodukter.no

Lokal leverandør siden 1995
gir trygghet for god handel!

Fasade®
PRODUKTER

KONTAKT OSS FOR **GRATIS** BEFARING!

VÅRE DYKTIGE SALGSKONSULENTER ER ALLTID KLARE TIL Å HJELPE DEG!

⌘ Rosty bålpanne får du for under 1000-lappen.

⌘ Cosyfire med eikeben er liten og lett.

⌘ Lyngør utepeis.

⌘ Morsø Forno er ideell til pizza-steking

Utepeiser for enhver smak

OPPSKRIFT PÅ ITALIENSK PIZZADEIG

- ¼ liter kaldt vann
- 20 gram gjær
- 1 t-skje sukker
- 300 durum mel
- 125 gram semulegryn (polenta gryn)
- 1 t-skje salt
- 1 spiseskje olivenolje

Multifunksjonelle utepeiser og vedfyrte bakerovner er populære.

– Mange har oppdaget kosen med å lage mat på vedfyrte ovner. Selvsagt er gassgriller fortsatt det som selger best, men vedfyrte bakerovner og peiser er veldig i skuddet, sier Pål Gundersen hos Modena Gruppen.

Hjemme i hagen på Flekkerøy serverer Gundersen ofte italiensk pizza direkte fra vedfyrte bakerovner.

– Med denne pizzaovnen er det utrolig enkelt å lage pizza. Den blir ferdigstekt på et par minutter. Vi steker også ofte rundstykker i ovnen, forteller Gundersen.

– Ovnen har blitt et sosialt samlingspunkt hos oss. Vedfyring gjør noe med oss. Vi finner roen ved å se levende flammer. For å få litt ekstra varme fyrer vi i bålpanne, sier

Gundersen.

Utepeisene finnes i ulike varianter og størrelser, fra de små og rimelige til de store og mer kostbare. Felles for de fleste er flott design og god kvalitet.

– Det er utepeiser for alle; for de som ønsker å bruke ovnen til matlaging og for de som bare har behov for en liten ekstra varmekilde, sier Gundersen.

Bakerovn: Til matlaging

Utepeis: Har delvis lukket brennkammer, ofte med pipe

Vedkurv: Åpen kurv som gir lys og varme

Bålpanne: Åpen panne som gir varme, og også kan brukes til grilling av pølser etc.

LANSERING! NY MEDLEMSFORDEL!

Nyhet!
**NÅ FÅR DU MEDLEMS-
FORDEL HOS OSS!**

Rolfs Elektro gir deg
10% BONUS

I PERIODEN 31.5 - 8.6

Gjelder ordinære varer,
og på alle våre "UKESKUPP".

**5%
BONUS**

RESTEN
AV ÅRET

+ GOD KUNNSKAP + PERSONLIG SERVICE
+ GODE PRISER + GRATIS LEVERING
+ GOD OPPFØLGING

➤ Stadig flere har oppdaget alle fordelene med systemgulv; så godt som vedlikeholdsfrie, enkle å legge og dekorative.

Fliser på egne bein

Vedlikeholdsfrie systemgulv av fliser kan legges på alt fra små balkonger til store uteområder.

Av ANNE S. T. JOHNSEN

– Systemgulv består av et par centimeter tykke fliser som monteres på justerbare modulbein – uten bruk av flislim og fuge-masse. Systemgulv kan brukes på gamle og nye balkonger, på støpte verandaer, terrasser og uteområder, sier Pål Gundersen hos Modena Gruppen.

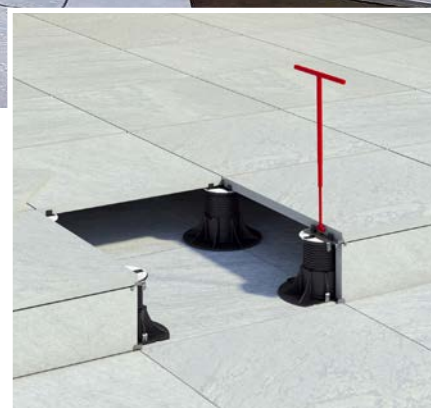
Legging av fliser utendørs krever erfaring og kunnskap; det er viktig å unngå at vann trenger inn og gir frostsprengning slik at flisene løsner. Tilstrekkelig fall, full limdekning og ekspansjonsfuger er viktig for å få et

gulv som er varig utendørs. Dette trenger du ikke tenke på når du skal legge et systemgulv.

– Entreprenører har for lengst oppdaget systemgulv, og flere borettslag og sameier har valgt systemgulv på sine fellesområder og terrasser. Nå har også private fått øynene opp for den nye metoden å legge fliser på, sier Gundersen.

Han har selv lagt 150 kvadratmeter med systemgulv-fliser hjemme i sin egen hage, og er svært godt fornøyd.

Flisene og modulbeina tåler høy belastning.

➤ Systemgulv står på egne bein.

Flisene som er 2 centimeter tykke, kommer i ulike størrelser og i et bredt utvalg farge-nyanser. Mest vanlig størrelse er 60 x 60 cm, men fås også i 60 x 120, 50 x 100, 90 x 90 og 45 x 90. Modulbeina er laget av plast, fås i mange ulike høyder og kan justeres. Det gjør det enkelt å legge for eksempel vannslange og el-kabler under flisene. Mellom flisene er det en glippe på et par millimeter som gjør at regn og smelte vann dreneres bort. Flisene kan enkelt løftes opp når en skal sjekke tilstanden under det nye flisgulvet.

LÅS &
NØKKELSERVICE AS

24 TIMERS DØGNSERVICE

- ✓ Alt innen lås, beslag og nøkler
- ✓ Postkasser for borettslag og sameier
- ✓ Låssystemer for små og store bygninger

Lås & Nøkkelservice AS - Agder Allé 4 (Solbygg) - 4631 Kristiansand
www.systemlaas.no - Telefon: 38 09 19 00 - E-post: post@systemlaas.no

BARK ER BEST BÅDE FOR MILJØ OG LOMMEBOK

Bark er 100% naturlig, 100% nedbrytbart og er et biprodukt fra sagbruk. Bark er derfor det mest miljøvennlige til lekeplassunderlag.

Planlegger dere rehabilitering eller ny lekeplass? Kanskje ville det vært fint med et nytt rekreasjonsområde eller en treningspark i borettslaget?

Parkmiljø er eksperter på prosjektering og design av gode uteområder og underlaget er alltid viktig. Enten det er fall- og støt-sikring, miljø og økonomi eller levetid og vedlikehold

som er viktigst, vil Parkmiljø hjelpe deg med det viktige valget av underlag.

Kortreist og rask levering fra sagbrukene til Bergene Holm på Sør- og Østlandet

Parkmiljø AS benytter bark fra Bergene Holm AS. Det betyr at du får et kortreist og miljøvennlig naturprodukt med flott utseende og lang holdbarhet. Velger du bark fremfor gummimatter vil kostnaden være en brøkdel av prisen!

Visste du?

Priseksempel (fallhøyde 2,4 meter) per m²

Støpt gummiunderlag* ca 1400,- eks mva.

Bark ca 150,- eks. mva.

*Gummiunderlag er kvernede bildekk. Nyere rapporter viser at gummiunderlag på lekeplasser er en kilde til mikroplast i naturen.

**BERGENE
HOLM AS**

PARKMILJØ
UTSTYR FOR PARK OG LEKEPLASS
www.parkmiljo.no

Les mer om bark på
www.bergeneholm.no eller www.parkmiljo.no

Mange vil solskjerme seg

Solskjermingssalget har tatt helt av etter fjorårets hetesommer.

– Nå ser det ut til at alle vil sikre seg mot sola, og det er smart. Sola i Norge står lavere på himmelen enn i sørligere strøk, og dermed blir varmeinnslippet gjennom vinduene større, sier Frode H. Syvertsen i Fasadeprodukter.

Det finnes mange muligheter for de som vil redusere varmeinntaket og få mer behagelig temperatur inne.

Tenker du innvending skjerming, kan du velge mellom persiennner, lamellgardiner og plisségardiner. For utvendig skjerming er det markiser, persiennner og screens som gjelder.

Screens er i dag den mestselgende solskjermingen til fasade- og vinduer. Screens består av en utvendig rullgardin med perforert duk i en kassett. Den holder sollys og varme ute, og skjærer for innsyn uten å blokkere utsikten.

– Dessuten blir innsynet redusert. Du fjerner reflekser på TV-en, og solskjerming kan være dekorativt, sier Syvertsen.

Har du veranda eller terrasse uten tak, er terrassemarkise et godt alternativ. Markisen blir som et fleksibelt tak. Den er fin å ha når

sola skinner, men også når regnet plutselig kommer.

Med dagens teknologi følger også smart-løsninger med de aller fleste produktene.

Det betyr at du kan styre de med en app, fjernkontroll eller du kan få automatiske løsninger.

⌄ Terrassemarkiser er godt egnet på verandaer og terrasser uten tak.

SPAR
15%*
PÅ HAGEMØBLER!

SPAR 15%* PÅ HAGEMØBLENE
VED Å BENYTTE DEG AV
FORDELSKORTET!

10% RABATT PÅ ALT SOM IKKE ER PÅ
TILBUD, I TILLEGG TIL 5% BONUS PÅ
ALT HOS BOHUS SØRLANDSPARKEN

BOHUS SØRLANDSPARKEN T: 38 04 10 20

Opplever du problemer med ildstedet?

Vi har svaret!

**25 ÅRS
ERFARING**

**PRODUKT-
GARANTI:
INNTIL 30 ÅR**

Vi hjelper deg gjerne med å løse utfordringer med, og problemer som:

- Vanskelig opptenning
- Soting på glass
- Dårlig forbrenning
- Røykutslag i leilighet
- Høyt vedforbruk
- Konflikt mellom ildsted og kjøkkenvifte

Pipebrann

Når du fyrer i peisen, tenner du et bål midt i stua. Det blir registrert ca 3000 pipebranner hvert år. Det antas at minst like mange ikke blir avdekket. Pipebrann, sotbrann eller skorsteinsbrann, er en brann som oppstår i skorsteinen når beksot eller løst sot antennes. Sotet setter seg i skorsteinen når forbrenningen i ildstedet har dårlig trekk, eller veden ikke er ordentlig tørr. Pipebrann kan føre til enorme skader på hus og bygninger.

Hva gjør vi?

Vi utfører visuell kontroll av pipe, videofilming av pipe, trykktesting, rehabilitering, prosjektering av hele fyringsanlegget og leverer dokumentasjon på utført arbeid.

Vi fører markedets beste og mest innovative produkter.

Alle våre ansatte har fagutdannelse som murere, vi har 25 års erfaring med skorstein og ildsteder, samt lang erfaring med både små og store borettslag. Vi gjør gjerne en grei avtale med borettslag på ildsteder. Ta kontakt med oss for en uforpliktende vurdering og tilbud.

**TRYGGHET
KVALITET**

Kontakt oss gjerne for en uforpliktende prat!

Varmefag Kristiansand, Barstølveien 5d, 4636 Kristiansand
E-post: post@varmefag-kristiansand.no
Tlf: 380 90 090
www.varmefagkristiansand.no

Innsynsrett og taushetsplikt i borettslag

Styrene i borettslagene og sameiene opplever ofte at beboere ønsker innsyn i styreprotokoller eller i de øvrige dokumentene som styret besitter. I slike tilfeller kan det ofte være vanskelig for et styre å ta stilling til om de skal utlevere de etterspurte dokumentene eller ikke. En ting er hva styret plikter å utlevere, et annet spørsmål er hva styret uavhengig av plikten likevel bør velge å utlevere.

Når det gjelder generalforsamlingsprotokollen eller årsmøteprotokollen for sameier, er utgangspunktet klart. Den skal holdes tilgjengelig for alle andelseiere, jf. borettslagsloven § 7-9 annet ledd og eierseksjonsloven § 53. Innsynsretten gjelder hele protokollen, og andelseieren behøver ikke å oppgi noen grunn for sitt ønske om å få se protokollen. Loven gir ikke andelseieren en rett til å motta en kopi av protokollen men det vanlige er at denne distribueres til alle. Det sentrale er at andelseierne har tilgang til protokollen, og tilgangen kan derfor gis ved å henge opp protokollen i felles oppgang.

Når det gjelder styreprotokoller eller det øvrige av styrets dokumenter, slik som for eksempel kontrakter med tredjeparter eller naboklager etc., vil en andelseier ikke ha en alminnelig innsynsrett. Slike dokumentet kan inneholde personlige og taushetsbelagte opplysninger, og i slike tilfeller vil styret ha en plikt til å nekte uvedkommende innsyn, jf. borettslagsloven § 13-1. Brudd på

taushetsplikten kan straffes med bøter. Dette betyr at styret normalt ikke kan låne ut styreprotokollene eller gi et alminnelig innsyn i disse. Selv som styret kan nekte innsyn i dokumenter som ikke inneholder personlige og taushetsbelagte opplysninger, finnes det tilfeller hvor man normalt likevel bør gi et innsyn.

I de sakene som gjelder andelseieren selv, bør styret ut fra alminnelig god skikk gi innsyn i den del av protokollen som gjelder saken. Forutsetningen er at denne delen ikke inneholder taushetsbelagte opplysninger.

I tillegg bør styret gi informasjon til beboerne om saker av allmenn interesse, dette gjelder spesielt informasjon om viktige saker, for eksempel rehabilitering av bygninger. Denne informasjonen kan styret gi gjennom informasjonsskriv eller informasjonsmøter, for på denne måten å unngå at det gis innsyn i sensitiv informasjon.

Dersom en andelseier ber om innsyn i konkrete dokumenter som gjelder forhold andelseieren har tatt opp med styret, bør styret vurdere det opp mot fortrolig og taushetsbelagt informasjon.

Borettslagets generalforsamling eller sameiets årsmøte kan gi et styre pålegg om å fremlegge bestemte dokumenter, men man må da huske at styrets taushetsplikt også gjelder overfor generalforsamlingen. Borettslagsloven § 7-14 gir også mulighet til at generalforsamlingen kan kreve granskning av forvaltningen av borettslaget.

Øyvind Sund

Ny avtale – mange gode rabatter

Sørlandet boligbyggelag har inngått en samarbeidsavtale med Sørporten. Det betyr gode rabatter for alle medlemmer.

– Medlemmer av Sørlandet Boligbyggelag kan bruke sitt medlemskort for å få fordeler hos alle våre samarbeidspartnere, sier initiativtaker og eier av Sørporten, Per Steffen Hagen.

Sørporten ble etablert i januar i år, og per i dag er det 20 bedrifter i gruppen. Formålet med Sørporten er å skaffe kunder og markedsføre medlemmene i gruppen.

Nå får Sørporten en flying start gjennom avtalen med boligbyggelaget.

⤴ Ole Fritjof Godtfredsen, adm. dir i Sørlandet Boligbyggelag, tar Per Steffen Hagen i hånda etter at de er blitt enige om samarbeidsavtalen som gir medlemmer enda flere fordeler.

NY BOBIL? Vi har kvalitet, kunnskap og servicen du ønsker!

VI LEVERER BOBILEN SLIK DU VIL HA DEN! 5 ÅR/150.000 KM GARANTI

KARMANN
Mobil

EURO MOBIL

VAN TOURER

AUTO TEKNIKK AS

Bymoen 19, 4618 Kristiansand, bil@autoteknikk.no - telefon 38 01 90 50

– For oss er dette kjempespennende, og vi er sikre på at medlemmene i Sørlandet Boligbyggelag vil ha stor glede av avtalen. Vi har god bredde innen flere bransjer. Bedriftene gir ulike, men gode rabatter. Det er penger å spare, lover Hagen.

Knipet med de 20 firmaene spenner over et relativt bredt spekter av tjenester; fra håndverksbedrifter, bilverksteder til regnskap og inkasso. Rolfs Elektro og Per Hagen AS er allerede inne på listen over medlemsfordeler hos Sørlandet Boligbyggelag.

– Klart vi er fornøyd. Denne avtalen gjør medlemskapet i Sørlandet Boligbyggelag enda mer gunstig. Vi har fra før svært mange gode samarbeidspartnere som gir medlemmer gode fordeler, og det er vi takknemlig for. Men nå får vi utvidet spekteret både innen håndverk og ikke minst innen bilprodukter og verksteder, sier en fornøyd adm. dir i Sørlandet Boligbyggelag, Ole Fritjof Godtfredsen.

SØRPORTENS BEDRIFTER

- Avitell Elektro
- Malco A/S malermester & takentreprenør
- VA Teknikk – service og vedlikehold på pumper og pumpestasjoner til vann og avløp
- Byggmester Lindekleiv
- Rørleggerbedriften Sørleggeren VVS
- Ribe Forskaling & Betong
- Internettbedriften Net-Work og Innsys AS som skreddersyr programvarer
- Inkassopartner AS
- Linda Holte transport
- Regnskapskontoret Vekstra Sør AS
- Cermico som selger bilpleieprodukter
- Juel Media AS
- SJT Miljø – slamrenovasjon, rørspyling, rørinspeksjon og rørfornyelse
- Rolfs Elektro
- Per Hagen AS

➤ Bruk medlemskortet hos Sørportens bedrifter, og du får gode rabatter.

BILVERKSTEDER:

- Auto Teknikk
- Hunsfos Autoverksted
- Bilverksted Sør AS
- Søgne Bil AS
- Vågsbygd Bilverksted

SØRPORTEN FORDELER HOS SØGNE BIL

10% på slitedeler – 10% på utført arbeid – 20% på olje
50% på EU kontroll hvis tatt i forbindelse med service

Vi sørger hele tiden for at vårt personal er teknologisk oppdatert. Kontinuerlig kursvirksomhet gir våre mekanikere mulighet til å ta forsvarlig hånd om nyere biler med avanserte systemløsninger. Vi følger nøye med på den tekniske utviklingen og oppdaterer vårt utstyr og våre dataprogram kontinuerlig.

Vi driver også med oppretting/lakkering og bilsalg

sognebil.no – post@sognebil.no – 38050511

HAR DU PUMPESTASJON?

Regelmessig service bidrar til å øke levetiden og gi en stabil drift. Vi tilbyr serviceavtaler på pumper og pumpestasjoner. Tegner du en slik avtale med Va Teknikk AS får du samtidig en rask utrykning ved eventuelle driftsproblemer.

- Vi utfører årlig service og vedlikehold til konkurransedyktige priser.
- Lang erfaring med service på de aller fleste merker på markedet i dag.
- Vi renoverer røropplegg, ventiler og glassfiberskader i pumpekum.
- Pumper og automatikk av anerkjente merker.
- 24 timers vakt hele året (service/vedlikeholdskontrakter har prioritet).

Ta kontakt for en gratis befaring.
Telefon: 948 19 437 eller 469 61 704

Vi utfører alt av vedlikehold relatert til din pumpestasjon.

post@va-teknikk.com – Kjetsåsveien 18, 4737 Hornnes

DERBITAK MALCO

Malermester & Gulvarbeider

Når kvalitet teller

Malco AS leverer alle typer tjenester innen malerarbeider, gulvlegging samt membran og taktekkingsarbeider (Derbitak Malco AS). Vi er stolte av å bygge videre på den tradisjon og erfaring som har vært vårt varemerke i over 70 år. Det gjør at du som kunde får en trygg og pålitelig leverandør med lang erfaring.

Vi utfører allsidige malertjenester på større nybygg, boliger og rehabilitering/oppussing av private, nærings- og offentlige bygg. Vi har også flere rammeavtaler med private og offentlige aktører samt forsikringsselskaper. Malco har også en egen gulvavdeling som leverer og legger alle typer vinylbelegg, våtrom, tepper og designgulv. Vi utfører også flyt- og gulvsparkling.

Malco AS er et malermesterfirma, StartBANK-godkjent, opplæringsbedrift samt at vi er Miljøfyrtårnsertifisert.

Derbitak Malco AS har siden 1980 tekket mer enn 1 million m² tak. Vi har spesialisert oss på tekking av flate tak/skråtak, takisolering samt membran-tekking av terrasser, kulverter og parkeringsdekker. Derbitak Malco AS utfører taktekking med Derbigum.

Ta kontakt og vi garanterer en ryddig, seriøs og kvalitetsmessig utførelse.

MALCO AS – DERBITAK MALCO AS

Kjerrheibakken 18, 4621 Kristiansand – 38 00 21 90 – post@malco.no – malco.no

⌘ Hele dagen var det liv i badeballene og i bassengene.

⌘ I resepsjonen til Aquarama Bad hadde Sørlandet Boligbyggelag stand. Her er Kjellaug Fjordheim og Stein Olav Høgetveit i prat med pappa Thorstein ten Velden, som hadde med seg sønnene Marcus (f.v.), Patrik og Ole.

Bademoro med Sørlandet Boligbyggelag

300 grønne og hvite badeballer gav en fantastisk stemning i Aquarama Bad.

⌘ Thea er klar for å ta i mot den grønne og hvite badeballen som føyk opp lufta og var på vei til henne. Her sammen med pappa Tim Rasmussen.

– Kjempemoro, slår far og datter Thea og Tim Rasmussen fast.

De var blant de mange som storkoste seg i badeanlegget – både ute og inne; i plaskebasseng, bølgebasseng og strømkanalene. Og overalt var det badeballer.

Søndag 12. mai hadde Sørlandet Boligbyggelag invitert store og små til Aquarama Bad – og ga alle som meldte seg på i forkant halv pris. 140 badeglade grep sjansen.

– Vi ønsket å gjøre noe nytt og morsomt for medlemmene. Gøy at det ser ut til å være en suksess, sier Kjellaug Fjordheim, forvalter i Sørlandet Boligbyggelag og en av initiativtakerne til arrangementet.

– Veldig flott tiltak, sier Thorstein ten Velden, som tok med seg sønnene og tilbrakte søndagen i Aquarama Bad.

– på lag med naturen!

Alle medlemmer av sbbl får 15 % på våre konkurransedyktige priser.

Tømming

- Septikslam
- Sandfang
- Fettutskillere mm.

Spyling

- Rørspyling
- Storspyling
- Høytrykkspyling

Rørinspeksjon

- Stakekamera
- Traktorkamera
- Trasesøk/kartlegging

www.sjt-miljo.no

24t
Service

Døgnvakt
☎ **957 01 248**

Kortreiste sommerturer

EN HISTORISK TOGTUR

Setesdalsbanen er en levende museumsjernbane med over 100 år gamle damplokomotiv og passasjervogner som tøffer langs Otra gjennom hele sommeren.

Setesdalsbanen er en smalsporet jernbane og går gjennom vakker natur fra Grovane til Røyknes. Det er mulig å stige av på ulike holdeplasser langs hele den åtte kilometer lange strekningen. Setesdalsbanen gikk opprinnelig fra Kristiansand til Byglandsfjord, og var i drift fra 1896 til 1962. Da Sørlandsbanen åpnet i 1938, ble Grovane stasjon benyttet som sporbruddstasjon. Her byttet både last og passasjerer tog ettersom Sørlandsbanens trasé er bygget med normalspor.

NORGES LENGSTE LAKSETRAPP

I elva Lygna har entusiaster bygd landets største laksetrapp for å hjelpe fisken forbi den frådende Kvåsfossen. Det spesielle med laksetrappen er at den går i tunnel inne i fjellet. Her kan publikum gå inn og oppleve laksen når den svømmer opp trappa eller tar seg en pause i en hvilekulp. Laksetrappa er 220 meter lang, har 46 kulper og en stigning på rundt 20 meter. Den sørger for at laksen og sjørreten kan svømme helt opp til Lygnevannet i Hægebostad kommune. Senteret ligger ved Kvåsfossen, og viser også en utstilling om laksens livssyklus fra den klekkes i elva, turen ut til havet og vandringen tilbake til samme elv hvor den ble født.

ET FUKTIG ADRENALINKICK

TrollAktiv byr på uforglemmelige opplevelser for alle aldersgrupper; rafting i frådende fossefall, klatring, ziplines og offroad-sykling i krevende løyper er noen av opplevelsene du kan få i parken på Syrtveit like nord for Evje. Når dagen er omme kan du overnatte i lavvo, hytter, leiligheter eller på vandrerhjem. Senteret har også minigolf, BMX-bane og naturskjønne rekreasjonsområder for fine sommerkvelder.

EN TUR MED DRESIN

En tur med en tandemdresin på Flekkefjord-banen byr på flotte naturopplevelser og gammel jernbanekultur. Dresinturen starter i Flekkefjord sentrum, og følger den gamle skinnegangen nordover. Normalt bruker man rundt to timer på den 17 kilometer lange ferden gjennom en natur som kan ta pusten fra deg. Et godt råd: Ta med lykt, de 17 tunnelene er nemlig lange og mørke. Dresinene som brukes er av typen tandem skinnesykler med plass til tre personer.

ØYPARADISET MERDØ

Merdø utenfor Arendal er verd et besøk enten man vil oppleve naturen, gammel kystkultur eller bare kose seg. Her er badestrand og sommerkafé. Merdø er en erketyrisk sørlands-idyll med spennende museum og vakker natur – ikke bare er her nydelig badestrand, men også en flott rullesteinstrand. Merdø var i sin tid en av de viktigste uthavnene på Sørlandet. Her var det både tollstasjon, losstasjon, skole, butikk og poståpneri. Det går rutebåt flere ganger daglig fra Pollen i Arendal sentrum ut til Merdø i sommer. (Foto: Visit Sørlandet; Peder Austrud).

AKTIV FERIE

– Det finnes utallige muligheter og aktive reisemål i Norge, sier Stian Gangestad i Thon Hotels, og kommer med spennende forslag.

TOPPTURER I LOFOTEN

Fra Svolvær i Lofoten er et det kort vei til mange toppturer. Tindene ligger tett i tett på øyene vestover, og byr på fantastisk utsikt og toppene er lett tilgjengelige. Bilturen fra Svolvær mot Leknes tar bare en drøy time, på strekket er det flere flotte topper. Mange av turene tar bare 1-2 timer, og egner seg for barnefamilier.

FISKELYKKE OG MIDNATTSSOL

Kautokeino er et populært for fiske av ørret og røye. Her er det tusenvis av små fiskevann og elver. Drar du i august får du med deg litt skumring, samtidig som myggen er mindre intens. Kautokeino ligger forøvrig i et av de tynnest befolkede områdene i Norge, det betyr at her kan du nyte sommeren i ro og fred uten masse mennesker.

SURFING PÅ SUNNMØRE

Fosnavåg ytterst i havgapet på Sunnmøre er flott utgangspunkt for de som er glad i å surfe på de store bølgene som står rett inn fra Atlanterhavet. Det finnes flere steder som tilbyr kurs. Dessuten ligger Runde bare en kort tur unna, med et fuglefjell som er internasjonalt kjent. På øya finner du også et av landets eldste fyr og et eget miljøsentrum som formidler forskning.

KRAGERØ FOR PADLERE

Kragerø er godt egnet for mange flotte timer i kajakk. Her kan du padle i skjærgården den ene dagen og så fortsette på mange flotte

vann den andre. Om du er nybegynner kan du gå både kurs og leie kajakk. Padling er veldig god trening, alt etter som hvor mye du legger i det.

SYKLING PÅ SNAUFJELLET

Skeikampen nord for Lillehammer er flott for syklistene. Her kan du sykle langs den historiske Peer Gynt-vegen. Det er ikke mange steder hvor man kan sykle en skikkelig tur på høyfjellet på den måten, uten å beherske stisykling. Hele veien til Espedalen er det nesten seks mil, men det går an å sykle bare til Gålå. Har du ikke sykkel, er det enkelt å leie.

MEDLEMSKORTET KAN AKTIVERES PÅ TO MÅTER:

1 Gå inn på sbbl.no

- Trykk For deg
- Velg Aktiver medlemskortet.
- Trykk på den og følg anvisningene

2 Last ned medlemsappen Sørlandet i Google Play eller App Store

I appen har du et digitalt medlemskort med oversikt over tilbud, medlemsfordeler og bonus.

OBS: Opptjening av bonus forutsetter aktivert medlemskort.

3 Husk også å legg inn ditt bankkontonummer på Min side

Da får du bonus når du betaler med bankkortet selv om du har glemt medlemskortet.

Medlemsfordeler 2019

IF SIKKERHETSbutikk

Medlemspriser på produkter for en sikrere og enklere hverdag

www.if-sikkerhet.no

5 % bonus på all handel hos Intersport i Farsund, Kristiansand, Evje og Grimstad.

www.intersport.no

15 % rabatt og 5 % bonus på låsesystemer og sikkerhet.

Tlf: 38 11 12 30 - www.certego.no

5 % bonus på alle reiser over et døgn med Hurtigruten bestilt hos Boreal Reiser.

Tlf: 51 82 02 10 - www.borealreiser.no

Gratis samtale og 5 % bonus på advokattjenester

Tlf: 22 40 23 00 - www.legalis.no

12 % rabatt på ordinær pris inkludert frokost. Overnatting må bestilles via www.fordelskortet.no

Tlf: 815 52 440 - www.thonhotels.no

5 % bonus på nesten nytt IT- utstyr

Tlf: 33 06 03 00 - www.itmarked.no

10 % rabatt* i butikken og 5 % bonus. (*unntatt kampanje- og nedsatte varer)

Tlf: 38 04 10 20 - www.bohus.no

Bonus og rabatter ved reparasjon og bytte av bilglass.

Tlf: 09511 - www.rydsbilglass.no

5 % bonus ved alt kjøp på Lampehuset på Sørlandsenteret.

www.lampehuset.no

Medlemspriser og 2 % bonus på hotellovernattinger.

www.hotellformedlemmer.no

10 % rabatt på vekttertjenesten og fri installasjon av alarmen ved nytegnig.

www.sectoralarm.no

5 % bonus på all handel hos G-sport Kristiansand og G-max Sørlandssenteret

Sandens - Tlf: 38 02 11 60
Sørlandssenteret - Tlf: 38 14 62 00
www.gmax.no

5 % bonus på dekk og felg, hjulskift, dekkservice og dekkhotell.

Tlf: 22 09 80 00 - www.dekk1.no

Lillemarkens | Sørlandssenteret | Mandal

5 % bonus på alle varer.

www.tilbords.no

10 % rabatt og 5 % bonus ved kjøp i butikkene i Søgne, Grimstad og Sørlandsparken.

Tlf: 38 00 30 00 - www.modena.no

Flügger farve

20 % rabatt* og **5 % bonus**
på alle kjøp i butikken i Sørlandsparken.
*Gjelder ikke kampanjepriser.

Tlf: 38 09 88 20 - www.fordelskortet.no/flugger

10 % rabatt på nedvask, hovedrengjøring,
vaktmestertjenester og gartnerjobber.

Tlf: 38 60 15 60 - www.brabo.no

ADVOKAT ØYVIND SUND

Medlemmer og tilknyttede
boligselskap får inntil en **halv times gratis**
advokatbistand eller **20 % avslag** på
ordinære timepriser.

Tlf: 917 50 271 - e-post: os@interjuris.no

Rabatter og 2 % bonus ved kjøp i
butikkene i Vågsbygd og Sørlandsparken.
Ved kampanjevare-kjøp gis kun bonus.

Tlf: 38 04 16 00 - www.carlsenfritzoe.no

SØRMEGLEREN

Bruker du Sørmeqleren ved salg av din
borettslagsleilighet får du **gratis** flyttevask.

Tlf: 38 02 22 22 - www.sormeqleren.no

SPAREBANKEN SØR

Spar kr 1.500 ved bankbytte og få gratis
finansieringsbevis. Ved boligkjøp tilbys
mellomfinansiering til 0,5 % lavere enn
ordinær rente og uten etableringskostnad.

Tlf: 38 10 92 00 - www.sor.no

25 % avslag på lokal- og weekendleie
av flytte- og personbiler i Kristiansand.

Tlf: 974 74 000 - www.avis.no

Hageland Vennesla og Hageland Vågsbygd gir
medlemmer **10 % rabatt** på ordinære varer i
butikk og hagesenter.

Tlf: 38 15 55 96 (Vennesla)
Tlf: 38 01 04 36 (Vågsbygd)

Dekkhotell, bredt utvalg i bilutstyr, lakk og dekk.
Rabatt avhenger av produktet som kjøpes.
5 % bonus.

Tlf: 38 18 59 00 - www.perhagen.no

30 % rabatt på inn- og utvendig
solskjerming og garasjerporter.
(Unntatt pergola og spesialprodukter.)

Tlf: 911 50 200 - www.fasadeprodukter.no

20 % rabatt på rør og deler.
10 % rabatt på timeprisen.
5 % bonus

Tlf: 38 05 15 06 - www.aamodtvvs.no

En av landets billigste strømvavtaler med strøm
til innkjøpspris. 19 kroner i månedlig fastbeløp
og ingen bindingstid. Bestill via sms med kodeord
SØRBBL til 02021 eller på los.no/sbbl.

RØR I SØR AS

5 % bonus på rørleggetjenester og kjøp
i vår butikk. **10 % rabatt** på timeprisen.
20 % rabatt på rør og deler.

Butikken i Avenyen, Sørlandsparken
Tlf: 38 09 97 60 - www.bademiljo.no

25 % rabatt ved kjøp av komplette kjøkken-
og baderoms møbler fra hele vareutvalget.

Tlf: 474 52 000

ENOK NILSEN

10 % rabatt på alle varer i begge butikkene
på Fiskebrygga.

Tlf: 38 12 24 02 - www.fiskesalg.no

40 øre rabatt per liter bensin og diesel på alle
stasjoner med XY Visa-kort. Bestilles via [sbb.no](http://www.sbb.no).

www.unox.no

25 % rabatt på elektroutstyr/materiell.
10 % rabatt på timeprisen ved
timeavtalte oppdrag.

Tlf: 38 00 28 40 - www.ke-as.no

2 % bonus på forsikringspremien.
Fast lavpris på innboforsikring og gunstige
betingelser på alle forsikringer.

Tlf: 22 42 85 00 - www.forsikringformedlemmer.no

NY

Samarbeidspartnerne i Sørporten gir fordelene
også til medlemmer av Sørlandet Boligbyggelag.
Se oversikten på www.sorporten.no

Medlemmer og medlemmers hjemmeboende
barn får **10 % rabatt** på all tannbehandling.
(unntatt på utgifter til tann-tekniker)

Tlf: 38 12 46 46 - www.3tannleger.no

Bonus i 50 nettbutikker.
Eff. rente 25,37 %, 15.000 kr /12 mnd.
Kostnad 1.466 kr. Totalt 16.466 kr.

kredittkortformedlemmer.no

10 % rabatt på gardinprodukter og
solskjerming. Gardin Studio gir idéer
og løsninger, tar mål og monterer.

Tlf: 38 02 66 66 - www.gardinstudio.no

20 % rabatt på elektrisk
installasjonsmateriell, lyskilder, lysørarmatur,
halogenbelysning, varmeprodukter, etc.

Tlf: 38 04 10 00 - www.elektrotema.com

NY

Medlemmer av Sørlandet Boligbyggelag får
5 % bonus på handel hos Rolf's Elektro.
Gjelder alle kjøp året rundt unntatt
enkelte kampanjedager. Se www.sbb.no

Tlf: 38 17 92 00 - www.rolfselektro.no

X-ordet er laget spesielt for Bo & miljø og Sørlandet Boligbyggelag. Vi kan friste med fine premier:
Gavekort á 500 kroner til to riktige løsninger som trekkes ut.
God fornøyelse!

Mas	↖	Dyr		Vår i luften	Ha kjær Svell	↖		↖	Vitnet Vår i luften	↖	Vår i luften Fortalte	↖	Metallet	↖	Hylle Mål	↖		↖	Knegg	↖		↖	Brett Døds-kamp	↖
Retning Vår i luften					Kaste-line								Dikt						Skred Junior fork.					
↖									Kyniske Lakke															
Skratte Brygge				↑ Fortrinn	Klype					Løs mage			I tinghuset		Legg godt merke til	↗								
↖				Beskyt-telse omv.	Spill-konsoll	Dyret Karakter										Løse-middel		Nedbør						
Kan ikke brukes			Seilbåt Fra USA						Planter															
↖									Vrake Avis						Vridd	Redskap omv.	Farvel		Ruste					
	↖	Ujevn		Fase	↘		→																	
Frem-deles Elendig					↖ Fisk Slitasje								Hat						Fikser				Reise	
↖							↖	Konso-nanter Sykdom		Skip														
Like			1000	Sikker-het	50	Anmerk-ning omv.				← Bemerket Natrium			Stiger		Legems-deler Sta									
										Skinne Område omv.							500					Ofrer		
↖														↗									Pro-nomen	
Avtrykk-ene		Mål	Leverte		Ildne									↗										
↖					Distrikt							Besitte					Høytid							
Rampe-streker	↖							↖		↖					↖ Lure									

	Sel	Boks Stoff	T	O	Gult Indbyd- elsen	I	Ute- doen	V		Redskap Fobaust- elsen	S	Fisk	M	Tidsrom	Naboer på torvet	S
Naboer på torvet	S	Ø	R	L	A	N	D	E	T	J	A	S	Å	Gjen- Mann- skap	A	P
Swi	E	Fuglen Nubok på torvet	E	A	Med- deler	V	Leder omv.	S	A	B	Redusert	M	I	N	S	K
E	T	S	E	Naboer på torvet	B	I	B	L	I	O	T	E	K	E	T	Ull
Brenn	E	T	S	Spis	E	T		E	50	L	Hast	K	Kvinne	D	A	M
B	R	A	K	E	T	T	Skrif	H	U	I	N	G	Kjella Forbind- elsen	B	O	B
Holder Gord	B	R	A	Rydder Kort	R	E	Oppdrett	U	Skin	G	L	I	T	R	Eie Vise	H
P	U	B	Naboer på torvet	J	O	N	A	S	→	B	Karakter	V	Gass Rakke	E	T	A
Bar	Om igjen	R	Tre Like	O	R	L	Livd Kjen- nelse	E	Ull Toppen	Y	L	Falmet Ekstaser	B	L	E	I
Senk ned	D	U	K	K	Inn- hentes	Ses i bybilde	T	I	G	G	E	R	E	Fiske Rom	R	E
B	A	C	K	E	N		Topp- karakter Tidsrom	S	G	Dempes Tele- visjon	R	O	E	S	Stolpe	N
I foresvar Like	K	K	Naboer på torvet Sjærneke	R	Å	D	H	U	S	E	T	Lefse Består omv.	W	R	A	P
Mineral	A	S	B	E	S	T	Måle- enhet Dydsd	K	E	L	V	I	N	Stengsel Siffer	L	Å
Naboer på torvet	P	Elv	Å		Stasjon	A	R	E	N	A	Plante	L	I	N	Stable	L
D	O	M	K	I	R	K	E	N	Hånd- beveg- else	G	E	B	E	R	D	E

LØSNING MARS

Svar innen 15.08.2019

Navn:

Adresse:

Sendes:
Medieanne AS
Tordenskjoldsgate 46
4612 Kristiansand

Merk konvoluttene: Bo&miljø

Hva må man gjøre med balkongene og hva kan man gjøre?

Balco har all kompetanse
i eget hus når det gjelder
balkongprosjekter.
Ta kontakt med oss for å
komme riktig i gang!

TILBUD!

Vederlagsfri bistand for
befaring med anbefalinger,
informasjonsmøte for
boligselskapet og
utarbeidelse av
fotomontasje

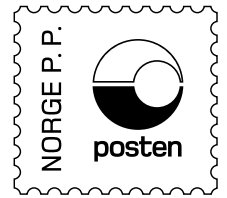
Balco AS
Sandstuveien 60 A
1184 OSLO

Telefon 23 38 12 00
www.balco.no
@BalcoBalconies

GREENER
THINKING
BY
BALCO

RETURADRESSE:
Sørlandet Boligbyggelag
Rådhusgata 14
4611 Kristiansand

Strai
KJØKKEN

FINSE / SVALBARD
Se våre norske kvalitetskjøkken på strai.no

